

Мотиваційний лист: загальні поради, вимоги і структура

В рамках спрощеної вступної кампанії 2022 для вступу на контракт, а також для вступу на творчі спеціальності та в деяких інших ситуаціях потрібно буде написати мотиваційний лист.

Що таке мотиваційний лист і навіщо він потрібен

Мотиваційний лист – це документ, що складається і подається вступником до закладу вищої освіти, у якому пояснюються причини, через які вступник вважає себе найкращим кандидатом для вступу на відповідну навчальну програму. Підготовка такого листа вимагає детального дослідження вступником загального академічного середовища університету та різних освітніх програм.

Загальні поради для написання мотиваційного листа

1. **Пізнайте себе.** Для написання хорошого мотиваційного листа потрібно добре обміркувати та зрозуміти для самого себе, чому ви зацікавлені в цьому конкретному закладі чи освітній програмі. Запишіть щонайменше п'ять унікальних рис, здібностей чи властивостей, завдяки яким ви виділяєтеся серед усіх інших. Оберіть лише ті, які ви збираєтеся використати у своєму листі, щоб довести приймальній комісії, що ви є цінним кандидатом.
2. **Дослідіть предмет.** Оберіть університет і спеціальність, на які ви претендуєте. Дослідіть їх якомога глибше. Дізнайтеся деталі, такі як місія, бачення та девіз університету (факультету) або навіть результати навчання, яких ви повинні досягнути для отримання освітнього ступеня. Ви пройдете довгий шлях до того, коли почнете складати мотиваційний лист. Чим конкретнішими і більш орієнтованими на деталі ви будете у своєму листі, тим краще.
3. **Зробіть першу чернетку.** Це важлива частина процесу оформлення вашого листа. У деяких випадках потрібно приблизно 3–4 чернетки. Спочатку напишіть основні ідеї, потім розподіліть їх на розділи і опрацюйте.
4. **Перечитайте лист і перевірте,** що ви відповіли на всі важливі запитання. Хто ви та для чого звертаєтесь? Як ви дізналися про університет / факультет / спеціальність? Чому ви хочете навчатися в університеті / на факультеті / на спеціальності? Що робить вас найкращим кандидатом, якого можна прийняти? Підсумуйте, яка саме кваліфікація, життєвий досвід, досвід роботи та особисті якості підготували вас до навчання в університеті.
5. **Завершіть лист.** Переконайтеся, що ваш лист поміщається на одну сторінку, написаний правильним шрифтом і ви перевірили правопис та граматику. Дайте його прочитати декільком людям для ознайомлення й коментарів. Це справді допомагає.

Мотиваційний лист – це ваш шанс представити себе як вмотивовану, яскраву та дуже здібну особистість, готову вступити до університету / на освітню програму / курс. Зробіть свій лист

яскравим особистим описом вашого унікального «я», щоб показати, хто ви є і чому ви хочете, щоб вас прийняли.

Вимоги до мотиваційних листів

Мотиваційний лист є результатом особистої творчої праці абітурієнта, тож у зарубіжних вишах зазвичай не встановлюється якихось уніфікованих вимог щодо його структури та змісту. Однак заклади вищої освіти можуть публікувати на сайті зразки мотиваційних листів і правила їхнього оформлення (наприклад, щодо структури листа, його обсягу). Тому вступник заздалегідь повинен ознайомитись із сайтом обраного ним університету та підготувати лист відповідно до таких вимог і правил.

Разом з цим, мотиваційний лист повинен відповідати формальним вимогам, що ставляться до ділових листів:

- зміст повинен бути лаконічним. Короткий виклад думок і використання найменшого числа слів заощадить дорогоцінний час зайнятої людини. Тільки важливі деталі, факти, цифри;
- чітка структура спростить прочитання листа. Заздалегідь продуманий план дозволить конкретно вказати на значущі аспекти проблеми. Для спрощення читання бажано розбивати текст на абзаци, кожен з яких має містити певну концепцію;
- неприпустимість емоцій. Лист не повинен мати емоційного відтінку, треба прагнути стриманості, розважливості, серйозності, практичності;
- простота у викладі, яка дасть адресату можливість швидко зрозуміти зміст прочитаного;
- неприпустима наявність орфографічних і стилістичних помилок.

Структура мотиваційного листа

Структура мотиваційного листа повинна містити **«шапку»**, **звертання**, **вступ**, **основну** та **заключну** частини.

«Шапка» – частина листа, де містяться відомості про адресата (назва закладу вищої освіти, прізвище та ініціали особи, якій адресується лист) та адресанта (прізвище, ім'я, по батькові, адреса для кореспонденції та електронна адреса, номер телефону) – яка розташовується в правому верхньому куті листа.

Шанобливе **звертання** є важливою складовою мотиваційного листа. Воно надає листу офіційного характеру та привертає увагу адресата (наприклад: «Шановний Василю Михайловичу!»). Звертання зазвичай виділяється напівжирним шрифтом та/або курсивом і вирівнюється по центру.

Через один рядок після звертання розміщується **вступ**, який є першим абзацом листа. У цьому абзаці викладається його мета і причина написання (наприклад: «Звертаюся до Вас у зв'язку з...»). У цій частині варто коротко пояснити, чому вступник обрав саме цей університет і як, на його думку, навчання в університеті сприятиме його професійному розвитку і зростанню.

В **основній частині** описуються факти, які зможуть позитивно вплинути на вирішення питання про зарахування на навчання. Дивлячись на академічні та соціальні здобутки,

навички й здібності вступника, приймальна комісія може схилитися до думки, що він буде успішним студентом.

Ця частина починається з другого абзацу мотиваційного листа та може складатися з двох-трьох абзаців. Як логічне продовження вступної частини листа, її можна розпочати з характеристики професійних цілей вступника, описати, що саме його цікавить в обраній ним освітній програмі та професії, ким він себе бачить після завершення навчання тощо. Така інформація свідчить про те, що він усвідомлює, яку освітню програму обирає, яку професію хоче здобути, і що навчання допоможе йому стати хорошим фахівцем в обраній сфері. Саме в цьому абзаці вступник доводить, що він є вмотивованою особою з добре визначеною метою.

У наступному абзаці вступнику потрібно описати:

- свої здобутки, що будуть корисними для навчання за фахом (успіхи в навчанні, участь у проєктах і майстер-класах, володіння іноземними мовами та інше);
- здобуті знання та навички, які допоможуть у навчанні на обраній спеціальності;
- хороші академічні результати з певних предметів, які пов'язані з освітньою програмою та ін.

Важливою складовою мотиваційного листа може бути інформація про соціальні навички, необхідні для здобуття окремих професій та подальшої успішної роботи за фахом (наприклад, психологом, педагогом, юристом, менеджером тощо).

Заключна частина має завершуватися маленьким підсумком на два-три речення, які мають підтверджувати готовність вступника навчатися і вказують на його впевненість у правильному виборі освітньої програми.

Про що можна написати у мотиваційному листі

Законодавство не встановлює обов'язкових вимог до мотиваційного листа, ні щодо його змісту, ні щодо структури чи обсягу. Ймовірно, що такі вимоги будуть встановлюватись закладами вищої освіти самостійно. Тож перед тим, як писати мотиваційний лист, потрібно уважно ознайомитися з вимогами, які встановив відповідний університет.

Для написання гарного мотиваційного листа вступнику потрібно вибрати найважливішу інформацію, яка найкраще відобразить його здібності, бачення свого майбутнього, зацікавленість у навчанні за обраною бакалаврською чи магістерською програмою, вмотивованість до навчання тощо. Ця інформація може стосуватися, зокрема, наступних аспектів.

Досягнення у навчанні

Інформація про досягнення вступника під час навчання у школі є однією з найважливіших складових мотиваційного листа. Якщо вступник мав високі оцінки в школі (у тому числі й з профільних предметів), це показує, що він схильний до дисципліни та наполегливого навчання. Отже, цілком вірогідно, він буде добре вчитися й в університеті.

Якщо ж у нього високі оцінки лише з профільних предметів, то це вказує на сферу його професійної зацікавленості, здібності та здатність успішно вивчати дисципліни, дотичні до його майбутньої професії.

Якщо вступник спочатку навчався посередньо, однак, визначившись зі своєю майбутньою спеціальністю, суттєво підвищив бали з профільних предметів, то це також може бути переконливим аргументом про його готовність навчатися.

Причини обрання спеціальності

Складовою мотиваційного листа може бути коротка історія вступника про те, чому саме він обрав відповідну бакалаврську програму; що спонукало його обрати майбутню професію – приклад батьків, знайомих, родичів; життєві обставини; прочитана література тощо. Можливо, вступник мріє відкрити власний бізнес, працювати адвокатом і захищати права людини у суді, споруджувати будинки, розробляти комп'ютерні ігри чи забезпечувати кібербезпеку тощо.

Наявність такої інформації в мотиваційному листі та її лаконічне й послідовне відображення може підкреслити мотивацію вступника до навчання.

Прочитана література, пройдені курси, отримані сертифікати тощо

Якщо вступник справді цікавиться професією, то він, ймовірно, повинен прагнути дізнатися про неї більше. Завдяки інформатизації суспільства сьогодні немає жодних труднощів для того, щоб глибше вивчити свою майбутню спеціальність. Можна знайти і прочитати спеціалізовану літературу, пройти онлайн-навчання тощо. Уся ця інформація буде свідчити про щире зацікавлення майбутньою професією і вмотивованість до навчання.

Обізнаність з навчальною програмою, викладацьким складом, можливостями, які дає університет

Сьогодні більшість університетів викладають досить докладну інформацію про свою навчальну та наукову діяльність в мережі Інтернет та на власних веб-сайтах. Для залучення студентів розробляються короткі рекламні проспекти, які дають уявлення про навчальну програму та дисципліни, які доведеться вивчати, можливості академічного обміну, проходження практики, працевлаштування тощо.

Тож зазначення в мотиваційному листі короткої інформації щодо обізнаності з можливостями університету, прагнення участі в його навчальних, наукових та інших програмах буде свідчити про щире зацікавлення вступника в обраній спеціальності та університеті.

Наявний практичний досвід

Ще одним аргументом, який підкреслить вмотивованість студента, може бути інформація про практичний досвід чи роботу в межах обраної спеціальності. Наприклад, якщо студент цікавиться маркетингом, то досвід роботи в закладах торгівлі може бути хорошим додатковим аргументом на його користь.

Однак у цьому випадку є певні застереження, адже не кожен може поєднувати практику та навчання. Часто задля успіху в одному доводиться жертвувати іншим. Бувають випадки, коли студенти молодших курсів забувають про навчання і концентруються на роботі. У такому випадку це різко відображається на фаховості студента і негативно сприймається викладацьким складом. Тому у мотиваційному листі вступнику варто наголосити, що він усвідомлює цю проблему і готовий важко працювати для того, щоб дотримуватись балансу між навчанням та роботою.

Соціальні навички, громадська робота, спортивні досягнення чи захоплення

Будь-який університет – це не лише навчальний заклад. У ньому вирує соціальне та громадське життя, функціонують органи студентського самоврядування, гуртки, організації, створюються і беруть участь у змаганнях спортивні команди, формуються та виступають з концертами ансамблі чи гурти. Обізнаність вступника з цією стороною функціонування університету та наявність здібностей, які дадуть можливість взяти у ній участь можуть бути хорошим додатковим (але не основним) аргументом на його користь.